

2014

OPPILASHUOLTOSUUNNITELMA KOKEMÄEN KAUPUNKI

Timo Niinisalo

26.11.2014

Sisällys

1. Yleistä.....	3
Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki.....	3
1.1. Opiskelijahuollon järjestäminen	5
1.2. Monialainen opiskelijahuollon yhteistyö	7
1.3. Opiskelijahuoltoryhmät	8
1.4. Yhteisöllinen opiskelijahuolto	10
1.5. Yksilökohtainen opiskelijahuolto	11
1.6. Opiskelijahuoltosuunnitelmat	13
2. Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma.....	16
2.1. Opiskelijahuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskelijahuoltopalvelut	16
2.2. Yhteisöllinen opiskelijahuolto ja sen toimintatavat.....	18
2.2.1. Koulun opiskelijahuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt	18
2.2.2. Yhteisöllinen yhteistyö koulun ulkopuolisten kanssa.....	19
2.2.3. Koulun olojen terveydellinen tarkastus.....	21
2.2.4. Oppilaan ohjaus, siirtymävaiheet ja jatko-opintojen suunnittelu	22
2.2.5. Terveysneuvonta ja terveystieto	23
2.2.6. Järjestyssäännöt	24
2.2.7. Poissaolot.....	25
2.2.8. Turvallisuuden edistäminen	25
2.2.9. Päihteiden käytön ehkäisy	28
2.2.10. Koulumatkakuljetus.....	28
2.2.11. Kouluruokailu	29
2.2.12. Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	30
2.2.13. Uhka-, vaara- ja kriisitilanteet.....	31
2.3. Yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestäminen	32
2.3.1. Yksilökohtaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut.....	32
2.3.2. Yksilökohtainen kouluterveydenhuolto.....	34
2.3.3. Yhteistyö laajoissa terveystarkastuksissa	36
2.3.4. Oppilaan sairauden huomioiminen.....	38
2.3.5. Yhteistyö muun opetuksen tuen kanssa.....	39
2.3.6. Tuki kurinpitotoimien yhteydessä.....	42
2.3.7. Asiantuntijaryhmä	42
2.3.8. Opiskelijahuoltokertomus	43
2.3.9. Yksilökohtainen opiskelijahuollollinen yhteistyö eri tahojen kanssa	45

2.4. Opiskelijahuollon yhteistyön järjestäminen	48
2.4.1. Suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi	48
2.4.2. Tiedottaminen oppilaille ja huoltajille	49
2.5. Opiskelijahuollon toteuttaminen ja seuraaminen	49
LIITTEET	51

Valtakunnalliset määräykset

1. Yleistä

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetussa opetuksessa olevan oppilaan sekä lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitetussa koulutuksessa olevan opiskelijan oikeudesta opiskelijahuoltoon.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivätoimintaan;
- 2) perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettuun oppilaaseen;
- 3) lukiolain 20 §:n 3 momentissa tarkoitettuun opiskelijaan eikä opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti;
- 4) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 4 momentissa tarkoitettuun yksityisopiskelijaan;
- 5) ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitetussa koulutuksessa olevaan opiskelijaan eikä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 17 §:ssä tarkoitetussa oppisopimuskoulutuksessa olevaan opiskelijaan, jos oppisopimuskoulutuksena järjestetään näyttötutkinnon suorittamiseen valmistavaa koulutusta tai sellaista lisäkoulutusta, joka ei johda tutkintoon.

Mitä tässä laissa säädetään opiskelijasta, koulutuksen järjestäjästä ja oppilaitoksesta, koskee myös perusopetuslaissa tarkoitettua oppilasta, opetuksen järjestäjää ja koulua.

2 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on:

- 1) edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä;
- 2) edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä;
- 3) turvata varhainen tuki sitä tarvitseville;
- 4) turvata opiskelijoiden tarvitsemien opiskelijahuoltopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu;
- 5) vahvistaa opiskelijahuollon toteuttamista ja johtamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä.

Koulun perustoimintaa

Lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa opiskelijahuollosta on tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Opiskelijahuolto liittyy läheisesti koulun kasvat-
us- ja opetustehtävään. Opiskelijahuoltotyössä otetaan huomioon *lapsen edun ensisijaisuus*.

Keskeiset periaatteet

Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskelijahuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. *Opiskelijahuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä.* Opiskelijahuolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskelijahuoltona. Tämän lisäksi oppilailla on lakisää-
teinen oikeus yksilökohtaiseen opiskelijahuoltoon. Monialainen yhteistyö on opiskelijahuollossa keskeistä. Opiskelijahuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppi-
laaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Opiskelijahuollon säädökset

Perusopetuksen opiskelijahuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään opiskelijahuolto-
laissa. Opetuksen toteuttamiseen kuuluvasta oppimisen ja koulunkäynnin tuesta määrätään ope-
tussuunnitelman perusteiden luvussa 7.

Koulukohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma

Koulukohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma on pääosin eri koulujen yhteinen. Koulut tarkentavat omia opiskelijahuoltosuunnitelmia omissa suunnitelmissaan.

Oppilaitokset

Kokemäen kaupunki järjestää opetusta kuudessa perusopetuksen alakoulussa (Tulkkila, Peipohja, Tuomaala, Riste, Lähteenmäki ja Korkeaoja), Forsbyn erityiskoulussa, yläkoulussa ja Kokemäen lukiossa. Kaupungin alueella sijaitsee lisäksi kaksi ammattioppilaitoksen toimipistettä (Koulutus-kuntayhtymä Sataedun ja Sastamalan koulutuskuntayhtymän toimipisteet).

1.1. Opiskelijahuollon järjestäminen

Eduskunnan päätös

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 §

Järjestämisvastuu

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskelijahuoltosuunnitelma toteutuu. Koulutuksen järjestäjän on järjestettävä opiskelijahuolto yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen opiskelijahuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskelijahuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien esi- ja perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista peruskoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Perusopetuslain 7 ja 8 §:ssä tarkoitettujen opetuksen järjestäjien opetuksessa olevien oppilaiden psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä vastaa opetuksen järjestäjä.

Oppilaitoksen sijaintikunta vastaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä terveydenhuoltolaissa säädetyn mukaisesti.

Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskelijahuolto, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluterveydenhuolto on opiskelijalle maksutonta lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

Palveluiden järjestäminen Kokemäellä

Opetushallitus on opetussuunnitelman perusteissa antanut määräyksen, miten kouluissa ja oppilaitoksissa opiskelijahuoltosuunnitelma laaditaan. Kukin koulu laatii oman opetussuunnitelman perusteiden mukaisen opiskelijahuoltosuunnitelman. Opiskelijahuoltosuunnitelma voi olla usean koulun yhteinen. Käytännössä perusopetuksella on yhteinen opiskelijahuoltosuunnitelma. Lukio ja ammatilliset oppilaitokset laativat oman opiskelijahuoltosuunnitelman.

Opiskelijahuolto järjestetään yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa. Opiskelijahuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottamatta huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa.

Laissa määritetään psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollonpalvelut.

Opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut 7§ (oppilas ja opiskelijahuoltolaki)

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskelijahuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

- 1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa;
- 2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Kuraattorin kelpoisuusvaatimuksena on vähintään sosiaalihuollon ammatillisista kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) 6 §:n mukainen kelpoisuus. Jokaisen oppilaitoksen käytettävissä on oltava sellaisen opiskelijahuollon vastaavan kuraattorin palveluja, jolla on mainitun lain 3 §:n mukainen kelpoisuus sekä psykologin palveluja.

Toiminta Kokemäellä:

Yläkoulussa, Forsbyn yhteiskoulun luokissa ja lukiossa on yhteinen kuraattori. Alakouluilla on yhteinen kuraattori, joka toimii myös Sastamalan koulutuskuntayhtymän Kokemäen toimipisteen kuraattorina. Koulutuskuntayhtymä Sataedun kuraattoripalvelut kaupunki hankkii ko. kuntayhtymältä.

Psykologipalvelut Kokemäen kaupunki ostaa yksityiseltä palvelun tarjoajalta.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto 8§ (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki)

Kouluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n mukaista kouluterveydenhuoltoa ja opiskeluterveydenhuollolla mainitun lain 17 §:n mukaista opiskelijaterveydenhuoltoa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri.

Terveydenhuoltolain mukaisilla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla:

- 1) edistetään ja seurataan oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta;
- 2) edistetään ja seurataan opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä;
- 3) tunnistetaan opiskelijoiden varhaisen tuen tarpeet ja järjestetään tarvittava tuki sekä ohjataan hoitoon ja tutkimuksiin.

Lisäksi kouluterveydenhuollossa tuetaan vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä. Opiskelijaterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena.

Toiminta Kokemäellä:

Kokemäellä koulujen ja oppilaitosten terveydenhuollosta vastaa Keski-Satakunnan Terveystieteiden kuntayhtymä, jonka jäsenkuntia ovat Harjavallan ja Kokemäen kaupungit sekä Eurajoen, Luvian ja Nakkilan kunnat.

1.2. Monialainen opiskelijahuollon yhteistyö

Yhteistyö eri toimijoiden välillä

Opiskelijahuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskelijahuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon oppilaan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa. *Kouluyhteisön tai oppilaiden hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.*

Vastuu ja palvelut

Koulussa opiskelijahuolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskelijahuoltopalveluita vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilökunnalla. Opiskelijahuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin yksilöön, yhteisöön kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan oppilaille ja huoltajille siten, että ne ovat helposti saatavilla. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa.

Tiedottaminen, osallisuus ja konsultaatio

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta opiskelijahuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan opiskelijahuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus opiskelijahuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja opiskelijahuollosta tiedottaminen lisää opiskelijahuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä opiskelijahuollossa.

Yhtenäiset käytännöt ja kehittäminen

Opiskelijahuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa opiskelijahuollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa oppilaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Opiskelijahuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään kouluyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää opiskelijahuollon suunnitelmallista arviointia.

1.3. Opiskelijahuoltoryhmät

Valtakunnalliset määräykset

Opiskelijahuollon kolme ryhmää

Opetuksen järjestäjä asettaa opiskelijahuollon ohjausryhmän ja koulukohtaiset opiskelijahuoltoryhmät. Yksittäistä oppilasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki opiskelijahuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi kouluterveydenhuoltoa sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kun käsiteltävä asia edellyttää.

1. Opiskelijahuollon ohjausryhmä

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskelijahuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskelijahuollon ohjausryhmä. Opiskelijahuollon ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen taikka sille asetetut tehtävät voi hoitaa muu tehtävään soveltuva ryhmä.

Opiskelijahuollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen opiskelijahuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla kahden tai useamman opetuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla myös useamman koulutusmuodon yhteinen, jolloin ryhmästä on perusteltua käyttää nimitystä opiskelijahuollon ohjausryhmä.

Kokemäen kaupungin ohjausryhmä

Ohjausryhmä on nimetty 1.1.2013–31.12.2016 väliseksi ajaksi.

Ohjausryhmän kokoonpano on seuraava: KH § 52 11.2.2013

1. Timo Niinisalo, yhteiskoulun rehtori
2. Harri Kivenmaa, lukion rehtori
3. Elina Heinilä, vapaa-aikapäällikkö
4. Juhani Johansson, sosiaalipalvelupäällikkö
5. Tuula Komulainen, vararehtori, SasKy
6. Riitta Hirsikoski, projektipäällikkö, Sataedu
7. Liisa Lahtinen, erikoistyövoimaneuvoja, TE-palvelut
8. Kristiina Siirto-Honkanen, yksikköjohtaja, perhe- ja päihdekliniikka
9. Nuorten vaikuttajaryhmän puheenjohtaja

Oppilaitoksen opiskelijahuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltoryhmä. Tämän ryhmän ja ryhmän puheenjohtajan päättää koulutuksen järjestäjä kuultuaan muita palveluiden tuottajia. Tarvittaessa ryhmä voi kuulla eri alojen asiantuntijoita.

2. Koulun opiskelijahuoltoryhmä

Oppilaitoksen opiskelijahuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltoryhmä. Oppilaitoskohtaista opiskelijahuoltoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Muilta osin koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskelijahuollon palveluja tuottavien tahojen kanssa tarkemmin opiskelijahuoltoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Opiskelijahuoltoryhmät voivat tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

Koulukohtainen opiskelijahuoltoryhmä vastaa koulun opiskelijahuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Sitä johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Opetuksen järjestäjä ja opiskelijahuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Opiskelijahuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Kokemäen koulujen opiskelijahuoltoryhmä

Kukin koulu tai oppilaitos määrittää koulun opiskelijahuoltoryhmän kokoonpanon yhdessä muiden palveluiden tuottajien kanssa.

Koulun opiskelijahuoltoryhmä laatii kouluvuoden alussa toimintasuunnitelman, joka liitetään koulun työsuunnitelman liitteeksi. Suunnitelmaan merkitään myös opiskelijahuoltoryhmän kokouksumispäivät.

3. Asiantuntijaryhmä

Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Kun käsitellään yksittäistä opiskelijaa koskevaa asiaa tai opiskelijaryhmää koskevaa asiaa siten, että yksittäisten opiskelijoiden henkilöllisyys on tunnistettavissa, on otettava huomioon, mitä oppilas ja opiskelijahuoltolain 18 ja 19 §:ssä säädetään. Edellä tarkoitetun asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää asiantuntijaryhmän jäsenenä saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin opiskelijahuoltoon liittyvään tehtävään.

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskelijahuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai oppilaiden läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää oppilaan tai huoltajan suostumusta.

Koulun asiantuntijaryhmä

Koulun asiantuntijaryhmän kutsuu koolle koulun rehtori tai vararehtori, joka tapauskohtaisesti harkitsee ryhmän kokoonpanon kuultuaan opiskelijaa/huoltajaa. Ryhmän vastuuhenkilö laatii opiskelijahuoltokertomuksen. Jos asiaa ei huoltajan vastustuksesta johtuen voida asianmukaisesti käsitellä, vaikka tilanne sitä ehdottomasti vaatisi, vastuuhenkilö on alaikäisen henkilön kyseessä ollessa yhteydessä lastensuojeluviranomaisiin. Jos asiaa ei ole voitu ottaa käsittelyyn opiskelijan tai huoltajan vastustuksesta johtuen, pitää siitä tehdä merkintä opiskeluhuoltokertomukseen.

1.4. Yhteisöllinen opiskelijahuolto

Valtakunnalliset määräykset

Määrittelyä

Yhteisöllisellä opiskelijahuollolla tarkoitetaan tässä laissa toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskelijahuoltoa toteuttavat kaikki opiskelijahuollon toimijat.

Velvollisuus ja vastuu

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskelijahuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista.

(Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 4 §)

Osa toimintakulttuuria

Opiskelijahuolto on tärkeä osa oppilaitoksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä opiskelijahuolto-työssä seurataan, arvioidaan ja kehitetään koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan koulu ympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Osallisuus

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskelijahuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Opiskelijahuolto luo koulu yhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. *Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.*

Väkivalta, kiusaaminen ja häirintä

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestyksäännot lisäävät koulu yhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana koulukohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. *Opettaja tai rehtori ilmoittaa koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huol-*

tajille.

Turvalliset oppimisympäristöt

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta. Kouluyhteisöllä on yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. **Opetuksen järjestäjä varmistaa, että oppilaan oppimisympäristö työelämään tutustumisen aikana on turvallinen.** Kouluympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta sekä kouluyhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Yhteisöllisen opiskelijahuollon ohjeet

Oppilaitoksessa opiskelijahuoltoryhmää johtaa rehtori tai vararehtori. Ryhmän kokoonpano kuuluu pääsääntöisesti rehtori/vararehtori, psykologi, terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä ja kuraattori. Ryhmään voi tarpeen mukaan kuulua muita asiantuntijoita esim. erityisopettaja, opinto-ohjaaja jne. Ryhmän tärkein tehtävä on suunnitella ja valvoa koulun opiskelijahuollon toimivuutta. Ryhmän jäsenistä muodostuu erilaisia asiantuntijaryhmiä tarpeen vaatiessa. Opiskelijahuoltoryhmien kokousten yhteydessä järjestetään tarvittaessa myös erillisiä asiantuntijaryhmien kokouksia. Tällöin paikalle voidaan kutsua muita asiantuntijoita.

1.5. Yksilökohtainen opiskelijahuolto

Valtakunnalliset määräykset

Yksilökohtaisen opiskelijahuollon palvelut

Yksilökohtaisella opiskelijahuollolla tarkoitetaan tässä laissa yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

- 1) koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja;
- 2) opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja;
- 3) monialaista yksilökohtaista opiskelijahuoltoa; ja
- 4) jäljempänä 10 §:ssä tarkoitettuja koulutuksen järjestäjän järjestämiä sosiaali- ja terveystalvuuksia.

Monialaista yksilökohtaista opiskelijahuoltoa toteutetaan 14 §:n 4 momentissa tarkoitettussa monialaisessa asiantuntijaryhmässä ja siitä laaditaan opiskelijahuoltokertomus siten kuin 20 §:ssä säädetään.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 §)

Määrittelyä

Yksilökohtaisella opiskelijahuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, opiskelijahuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskelijahuoltoa. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä

muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskelijahuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen opiskelijahuollon toteuttamiseen.

Tavoitteet

Yksilökohtaisen opiskelijahuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeätä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä opiskelijahuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

Oppilaan osallisuus

Yksilökohtainen opiskelijahuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Suostumus

Asian käsittely myös yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskelijahuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Opiskelijahuoltokertomus

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskelijahuoltokertomus. Ryhmän vastuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskelijahuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksensä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset.
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan opiskelijahuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskelijahuoltorekisteri

Opiskelijahuoltokertomukset sekä muut opiskelijahuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskelijahuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa

henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Opiskelijahuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Potilaskertomus ja asiakaskertomus

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen opiskelijahuoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Tietojen luovutus kunnan perusopetuksen sisällä

Oppilaan yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskelijahuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. *Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.* Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Tietojen luovutus muualle

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskelijahuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskelijahuollon jatkuvuuden kannalta. *Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle.* Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Vastaavat valtakunnallisia määräyksiä.

Yksilökohtaisen opiskelijahuollon lomakkeet

Vrt. Liitteet 1, 2 ja 3.

1.6. Opiskelijahuoltosuunnitelmat

Valtakunnalliset määräykset

Opiskelijahuoltosuunnitelman laadinta

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijahuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yh-

teistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. *Opiskelijahuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen.* Suunnitelma on tarkistettava vuoden kuluessa siitä, kun 12 §:ssä tarkoitettu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu.

Opiskelijahuoltosuunnitelman sisältö

Opiskelijahuoltosuunnitelmaan on kirjattava:

- 1) arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskelijahuoltopalveluista;
 - 2) oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskelijahuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi;
 - 3) yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
 - 4) suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä;
 - 5) toimenpiteet opiskelijahuoltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta).
- Opetushallitus antaa opetussuunnitelman perusteissa määräykset opiskelijahuoltosuunnitelman laatimisesta.

Seuranta

Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoksen opiskelijahuoltosuunnitelman toteutumista. (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 13 §)

Opiskelijahuolto lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa

Lastensuojelulain (417/2007) 12 §:ssä tarkoitettuun lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattava:

- 1) opiskelijahuollon tavoitteet ja paikallisen toteuttamistavan keskeiset periaatteet;
 - 2) arvio opiskelijahuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskelijahuoltopalveluista ja avustajapalveluista sekä tuki- ja erityisopetuksesta;
 - 3) toimet, joilla vahvistetaan yhteisöllistä opiskelijahuoltoa ja opiskelijoiden varhaista tukea;
 - 4) tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskelijahuollon laadunarvioinnista.
- (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 12 §)

Yhteistyö laadinnassa

Opetussuunnitelma tulee opiskelijahuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun. Koulun oppilaskuntaa kuullaan ennen näiden suunnitelmien ja määräysten vahvistamista. Valmistelutyössä tehdään yhteistyötä huoltajien ja tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kolme opiskelijahuollon suunnitelmaa

Paikallisella tasolla opiskelijahuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat opiskelijahuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat valmistellaan monialaisessa yhteistyössä. Suunnitelmat ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan opiskelijahuoltoa koskeva osuus,
- paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskelijahuollosta sekä
- koulukohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma.

Suunnitelmien huomioiminen laadinnassa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen opetussuunnitelman opiskelijahuoltoa koskevaa osuutta sekä koulukohtaisia opiskelijahuoltosuunnitelmia. (Perusteet 5.4.4)

Opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskelijahuollosta

Opetussuunnitelmassa kuvataan perusopetuksen opiskelijahuollon paikallisen toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat. Siinä määritellään opetussuunnitelman yhteys lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sekä koulukohtaisten opiskelijahuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaavat linjaukset. Opiskelijahuoltosuunnitelmien laadintaa ohjaaviin linjauksiin on tarkoituksenmukaista sisällyttää suunnitelmien perusrakenne ja osa suunnitelmiin sisältyvistä asioista, jolloin turvataan suunnitelmien riittävä yhdenmukaisuus kaikissa kouluissa. Yhteisiä osuuksia täsmennetään ja täydennetään koulukohtaisesti.

(Perusteet 5.4.5)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Lastensuojelulain mukaisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinnasta vastaa kaupungin nuorten palveluiden asiantuntijaryhmä.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto

Kaupungin nuorten palveluiden asiantuntijaryhmä vastaa myös nuorisolain mukaisesta nuorten ohjaus- ja palveluverkostosta.

Koulukohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma

Koulukohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma on pääosin eri koulujen yhteinen ja kuvattu osana perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Koulut tarkentavat tarvittaessa näitä kuvauksia omissa osissaan.

2. Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Valtakunnalliset määräykset

Suunnitelman laadinta

Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijahuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan koulukohtainen opiskelijahuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. *Opiskelijahuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman koulun yhteinen.* Suunnitelma tarkistetaan vuoden kuluessa siitä, kun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Perehdytys ja tiedottaminen

Opiskelijahuoltosuunnitelmaa laadittaessa sovitaan menettelytavoista, joilla koulun henkilöstö, lapset ja huoltajat sekä tarvittavilta osin yhteistyötahot perehdytetään suunnitelmaan. Samalla sovitaan suunnitelmasta tiedottamisesta edellä mainituille.

Sisällys

Koulukohtaiseen opiskelijahuoltosuunnitelmaan sisällytetään seuraavat asiat:

1. Opiskelijahuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskelijahuoltopalvelut.
2. Yhteisöllinen opiskelijahuolto ja sen toimintatavat.
3. Yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestäminen.
4. Opiskelijahuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.
5. Opiskelijahuoltosuunnitelman toteuttaminen ja arviointi.

2.1. Opiskelijahuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskelijahuoltopalvelut

Valtakunnalliset määräykset

Kokonaistarve ja resurssit

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa esitetään arvio koulun opiskelijahuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskelijahuoltopalveluista niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. *Opiskelijahuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskelijahuoltopalvelujen määrä ilmoitetaan sen mukaisena, mitä ne ovat suunnitelmaa valmisteltaessa. Arviota voidaan tarpeiden muuttuessa tarkistaa.*

Resurssien kohdentaminen

Arvio opiskelijahuollon kokonaistarpeesta tukee koulun käytettävissä olevien resurssien kohdentamista yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskelijahuoltotyöhön sekä opiskelijahuollon yhteistyöhön. Arviossa otetaan huomioon opiskelijahuollon seurannassa, kehittämisessä ja toteuttamisessa vaadittava opetushenkilöstön ja opiskelijahuollon palveluiden asiantuntijoiden työpanos. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia sekä elinoloja koskevaa seurantatietoa. Lisäksi huomioidaan koulu yhteisön ja -ympäristön tarpeet, asuinalueen erityispiirteet sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä koulussa. Arvion valmistelussa otetaan huomioon myös oppilailta ja huoltajilta sekä opetus- ja opiskelijahuoltohenkilöstöltä saatava tieto.

Edellisten kirjaus

Opiskelijahuoltosuunnitelmaan sisällytetään arvio koulun käytettävissä olevista opiskelijahuoltopalveluista, joita ovat kouluterveydenhuolto- sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan

- opiskelijahuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö sekä
- opiskelijahuollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin oppilaisiin, koulu yhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskelijahuollon kehittämiseen ja seurantaan.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Alakoulut, yläkoulu ja lukio

Kouluilla on käytössä psykologipalveluja 22 tuntia viikossa. Palvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta. Terveystuottajapalveluita on käytössä seuraavasti: Tulkki 3 päivää/vko, yhteiskoulu ja lukio 4 päivää/vko, muilla alakouluilla 1 päivä/viikko. Alakouluilla on yhteinen kuraattori ja yläkoulussa ja lukiossa yhteinen kuraattori. Forsbyn erityiskoulu sijaitsee Tulkkilan koulussa ja yhteiskoulussa ja käyttää näiden koulujen opiskelijahuollon palveluja.

Ammatilliset oppilaitokset

Koulutuskuntayhtymä Sataedun Kokemäen toimipisteellä ja Sastamalan koulutuskuntayhtymän Huittisten Ammatti- ja yrittäjäopiston Kokemäen toimipisteellä on Kokemäen kaupungin järjestämät psykologi- ja kuraattoripalvelut. Terveystuottajasta vastaa Keski – Satakunnan Terveystuottajien kuntayhtymä.

Opiskelijahuollon palvelut

Opiskelijahuollon ammattihenkilöstö vastaa yksilöllisen opiskelijahuollon palveluista.

Opiskelijahuoltoryhmän kokoukset

Opiskelijahuollon ammattihenkilöstö osallistuu opiskelijahuoltoryhmän kokouksiin, joissa suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään koulun opiskelijahuoltoa.

Pedagoginen tuki

Opiskelijahuollon ammattihenkilöstö luovuttaa pyydettyä opetuksen kannalta olennaisia tietoja pedagogisiin asiakirjoihin (mm. pedagoginen arvio ja pedagoginen selvitys).

Koulun terveydelliset olot

Opiskelijahuollon henkilöstö osallistuu koulun terveydellisten olojen tarkastukseen joka kolmas vuosi.

2.2. Yhteisöllinen opiskelijahuolto ja sen toimintatavat

Valtakunnalliset määräykset

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteisöllisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee yhteisöllisen opiskelijahuollon järjestäminen ja sen toimintatavat koulu yhteisön ja – ympäristön terveellisyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

2.2.1. Koulun opiskelijahuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt

Valtakunnalliset määräykset

Koulun opiskelijahuoltoryhmä

Oppilaitoksen opiskelijahuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen oppilaitoskohtainen opiskelijahuoltoryhmä. Oppilaitoskohtaista opiskelijahuoltoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Muilta osin koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskelijahuollon palveluja tuottavien tahojen kanssa tarkemmin opiskelijahuoltoryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Opiskelijahuoltoryhmät voivat tarvittaessa kuulla asiantuntijoita.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 §)

Toimintatavat ja käytännöt

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt.

Koulun opiskelijahuoltoryhmän tehtävät

Opiskelijahuoltoryhmän tehtäviä ovat

- koulun opiskelijahuollon kokonaisuuden suunnittelu ja kehittäminen,
- koulun opiskelijahuoltosuunnitelman toteutumisesta huolehtiminen,
- koulun opiskelijahuollon toteutumisen arviointi,
- koulun opiskeluilmapiiriin ja muun hyvinvoinnin edistäminen,
- koulun toimintakulttuurin kehittämisen tukeminen ja

- yhteydenpito muihin tukiverkostoihin.

Opiskelijahuoltoryhmän kokoonpano

Koulun opiskelijahuoltoryhmää johtaa koulun rehtori tai vararehtori. Opiskelijahuollon henkilöstöstä siihen kuuluvat psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja sosiaalityöntekijä. Rehtori nimeää koulultaan ryhmän muut edustajat. Erikseen kuultavia asiantuntijoita ovat esimerkiksi oppilaskunnan, huoltajien, ruokapalvelujen, koulumatkakuljetusten, perheneuvolan ja poliisin edustajat sekä koululääkäri.

Rehtorin muut tehtävät

Rehtori vastaa koulun opiskelijahuoltoryhmän kokousmuistioiden laadinnasta, kokoontumisaikataulun suunnittelusta, kokousten järjestämisestä ja kokouspäivien varaamisesta. Rehtori valvoo säädösten noudattamista ja sovittujen toimenpiteiden toteutumista. Rehtorin johdolla opiskelijahuoltoryhmä arvioi omaa toimintaansa säännöllisesti vuosittain. Arvioinnissa käytetään apuna perusopetuksen opiskelijahuollon laatukuvauksia.

2.2.2. Yhteisöllinen yhteistyö koulun ulkopuolisten kanssa

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen opiskelijahuollon kehittämisessä.

Yhteisöllinen yhteistyö lastensuojelun kanssa

Valtakunnalliset määräykset

Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen ja kunnan muiden viranomaisten on yhteistyössä seurattava ja edistettävä lasten ja nuorten hyvinvointia sekä poistettava kasvuolojen epäkohtia ja ehkäistävä niiden syntymistä.

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on välitettävä tietoa lasten ja nuorten kasvuoloista ja sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille.

(~Lastensuojelulaki 7 §)

Lastensuojelun asiantuntijaryhmä

Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi.

(~Lastensuojelulaki 14 §)

Opetustoimen palveluksessa oleva henkilöt sekä opetuksen tai koulutuksen järjestäjän taikka koululaisten aamu- tai iltapäivätoimintaa harjoittavan yksikön palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä.

(~Lastensuojelulaki 25 §)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Koulukohtaisissa opiskelijahuoltoryhmissä on mukana sosiaalityöntekijä asiantuntijajäsenenä. Sosiaalityöntekijä voidaan tarpeen vaatiessa kutsua yksilökohtaiseen asiantuntijaryhmään.

Perusopetuksen ja lukion kuraattorit ovat sosiaali- ja sivistystoimen yhteisiä ja osallistuvat lastensuojelupalaveriin.

Vastaava kuraattori on sosiaalitoimen palveluksessa.

Kaupungin etsivä nuorisotyöntekijä on tarvittaessa asiantuntijana mukana oppilashuoltoryhmien toiminnassa.

Opiskelijahuollon ohjausryhmässä eli Kokemäellä nuorten palveluiden asiantuntijaryhmässä puheenjohtajana toimii sosiaalipalvelupäällikkö.

Yhteisöllinen yhteistyö nuorisotoimen kanssa

Valtakunnalliset määräykset

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto

Paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön yleistä suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten kunnassa on oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali- ja terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Lisäksi verkostoon voi kuulua puolustushallinnon ja muiden viranomaisten edustajia. Verkosto toimii vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa. Kunnat voivat koota myös yhteisen verkoston. Verkosto ei käsittele yksittäistä nuorta koskevia asioita.

(Nuorisolaki 7a §)

Verkoston tehtävä

Nuorille suunnattujen palvelujen keskinäisen toimivuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on:

- 1) koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- 2) edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
- 3) suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- 4) edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelella yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

(Nuorisolaki 7a §)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kunnassa toimii nuorten palveluiden asiantuntijaryhmä (ohjausryhmä), joka koordinoi nuorten ohjaus- ja palvelutoimintaa. Näihin kuuluvat mm. etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta.

2.2.3. Koulun olojen terveydellinen tarkastus

Valtakunnalliset määräykset

Koulun terveystarkastus

Oppilaan terveyden edistämiseksi on koulu yhteistyön terveellisyys ja turvallisuus tarkastettava joka kolmas vuosi. Tarkastus on tehtävä yhteistyössä koulun ja sen oppilaiden, kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kesken. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista on seurattava vuosittain.

(Kouluterveydenhuoltoasetus 12 §)

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteistyön hyvinvoinnin tarkastuksissa.

(Perusteet)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kouluterveydenhuollon keskeinen tehtävä on yhdessä muiden toimijoiden kanssa seurata ja arvioida koulun työolojen turvallisuutta ja terveydellisyyttä yleensä ja erityisesti oppilaan näkökulmasta sekä tuoda asiantuntemuksensa näiltä osin myös koulun kehittämiseen ja toiminnan suunnitteluun. Työturvallisuussäännökset, työsuojelu ja työterveydenhuolto koskevat suoraan koulu yhteistyön aikuistyöntekijöitä, mutta välillisesti myös koululaisia. Koulu yhteistyön ja opiskelu ympäristön terveellisyys- ja turvallisuuskartoitus toteutetaan kolmen vuoden välein. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain. Oppilaan koulu- ja opiskelu ympäristön selvitys tehdään yhteistyössä koulun, erityisesti rehtorin ja sen oppilaiden, kouluterveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön, fysioterapeutin ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kesken. Tarkastuksessa voidaan tarvittaessa hyödyntää työterveyshuollon työpaikkaselvitystä. Koulu terveydenhuollon toiminta- ym. oppaissa on tarkemmat ohjeet tarkastuksesta.

Keskeisiä kysymyksiä ovat:

- fyysiset työolot
- koulu yhteistyön ilmapiiri
- koulutyön järjestäminen (esim. kouluterveyskyselyn tulokset).

(STM 2002 s.46)

<http://www.ksthky.fi/avohoidonpalvelut/koulu-jaopiskeluterveydenhuolto>

Kaupungilla tulee olla turvallisuus- ja valmiussuunnitelma. Suunniteltu ensiapuvalmius ja – opetus-suunnitelma. Päihdeohjelma on suositeltava.

Ilmenneiden riskien ja vaaratekijöiden poistamiseksi laaditaan aikataulutettu toimenpidesuunnitelma. Selvityksestä laaditaan allekirjoitettu määrämuotoinen raportti, joka toimitetaan tiedoksi oppilaskunnalle, vanhempien yhdistykselle ja johtokunnalle (jos sellainen koulussa on) sekä opetustoimesta ja sosiaali- ja terveystoimesta vastaaville lautakunnille. Selvitys liitetään koulujen sisäiseen ja ulkoiseen arviointiin. (STM 2002 s.46)

2.2.4. Oppilaan ohjaus, siirtymävaiheet ja jatko-opintojen suunnittelu

Valtakunnalliset määräykset

Ohjaus, nivelet ja toinen aste

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kokemäen kaupungin oppilaitosten oppilaanohjaus, siirtymävaiheet ja jatko-opintojen suunnittelu on kuvattu perusopetuksen ja lukion opetussuunnitelmissa. Ohjaussuunnitelma on mm. perusopetuksen opetussuunnitelman liitteessä, joka on löydettävissä myös kaupungin internet-sivuilta. Ohjaussuunnitelma on hyväksytty 2010 ja se päivitetään opetussuunnitelman uudistuksen yhteydessä 2016.

Ammatillisilla oppilaitoksilla on oma ohjaussuunnitelma.

2.2.5. Terveysneuvonta ja terveystieto

Valtakunnalliset ohjeet

Terveysneuvonta

Terveysneuvontaa on toteutettava yksilöllisen tarpeen ja kehitysvaiheen mukaisesti yhteistyössä yksilön ja perheen kanssa siten, että se tukee tiedon soveltamista käytäntöön ja vastuun ottamista omasta terveydestä. Terveysneuvonnan on sisällettävä näyttöön perustuvaa tietoa. Terveysneuvonta voidaan toteuttaa yksilöllisesti, ryhmässä ja yhteisöllisesti.

Terveysneuvonnan on tuettava vanhemmaksi kasvamista ja parisuhdetta sekä edistettävä perheen sosiaalista tukiverkostoa. Sen on myös tuettava yksilön ja hänen perheensä terveyden, mukaan lukien mielenterveyden, sekä psykososiaalisen hyvinvoinnin edistämistä vähintään seuraavilla alueilla:

- 1) kasvu sekä psykososiaalinen ja fyysinen kehitys;
- 2) ihmissuhteet, lepo ja vapaa-aika, median merkitys terveyden ja turvallisuuden kannalta, ergonomia, ravitseminen, liikunta, painon hallinta, suun terveys sekä seksuaaliterveys mukaan lukien raskauden ehkäisy;
- 3) lähi- ja parisuhdeväkivallan, tapaturmien sekä tupakoinnin, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäisy;
- 4) kansallisen rokotusohjelman mukaiset rokotukset ja infektioiden ehkäisy;
- 5) soveltuvien osien sosiaaliturva ja sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Oppilaan terveysneuvonnan on tuettava ja edistettävä itsenäistymistä, opiskelukykyä, terveellisiä elämäntapoja sekä hyvää kuntoa ja mielenterveyttä sekä ehkäistävä koulukiusaamista.

Oppilaan seksuaalista kypsymistä ja kehitystä tukeva neuvonta on sisällytettävä terveysneuvontaan ja terveystarkastuksiin lapsen ja nuoren kehitysvaihetta vastaavasti. Neuvonta raskauden ehkäisystä ja muu seksuaaliterveysneuvonta kuuluvat kouluterveydenhuollon palveluihin. Neuvontaa voi järjestää myös muiden palvelujen osana.

(Kouluterveydenhuoltoasetus 14, 15 ja 16 §)

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Koululääkäri ja -terveydenhoitaja voivat osallistua opetussuunnitelmatyöhön ja omalta osaltaan valmistella esityksiä ennalta sovitusti terveystiedon opetukseen. Lisäksi myös muut terveydenhuollon sektorit voivat tarjota oman alan osaamista terveystiedon opetukseen (mm. suuhygienisti, perhesuunnitteluneuvola, terveydenedistämisen yhdyshenkilö, astmahoitaja, fysioterapeutit ym.)

2.2.6. Järjestyssäännöt

Valtakunnalliset määräykset

Oppilaan oikeus

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Järjestyssäännöt

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaiikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

(Perusopetuslaki 29 §)

Järjestyssääntöjen sisältöjä

Järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa koulu yhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella. Koulujen järjestyssäännöt ovat liitteinä.

Voimassaolo

Pykälässä säädetty oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetus suunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

Koulumatkat

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapah- tuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllystyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

(Perusopetuslaki 29 §)

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan järjestyssäännöt.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Valmistelu

Järjestyssäännöt ovat osa opetussuunnitelman koulu kohtaisia tarkennuksia ja rehtori tai hänen määräämänsä henkilö tai työryhmä valmistelee ja päivittää ne koulu kohtaisesti.

Päätäminen

Koulun järjestyssäännöt hyväksyy kasvatus- ja opetuslautakunta.

Tiedottaminen

Järjestyssäännöistä ja niiden muutoksista tulee tiedottaa riittävästi henkilökunnalle, oppilaille ja huoltajille. Koulun järjestyssäännöt löytyvät Wilmasta.

Tiedonhallinta

Kasvatus- ja opetustoimisto tulostaa hyväksytyt järjestyssäännöt erikseen ja arkistoi ne pysyvästi.

2.2.7. Poissaolot

Valtakunnalliset määräykset

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta.

(Perusopetuslaki 35 §)

Opetuksen järjestäjän tulee seurata perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista huoltajalle. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua.

(Perusopetuslaki 26 §)

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen.

(Perusteet)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Poissaololupa

Poissaololuvan oppilaalle antaa huoltajan anomuksesta oppilaan luokanopettaja tai -valvoja enintään kolmen koulupäivän ajaksi ja sitä pidemmäksi ajaksi rehtori.

Seuranta

Oppilaan turvallisuuden varmistamiseksi tulee opettajan yrittää selvittää poissaolon syy välittömästi ottamalla yhteyttä huoltajiin.

Kirjaaminen

Poissaolot kirjataan Primukseen Wilman kautta.

Luvattomat poissaolot

Luvattomien poissaolojen osalta noudatetaan niistä laadittua ohjetta.

Poissaolotietojen arkistointi

Poissaolotuntien määrä tallennetaan lukuvuosittain Primuksen Opiskelijarekisteriin.

2.2.8. Turvallisuuden edistäminen

Valtakunnalliset määräykset

Lähtökohta

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

(Perusopetuslaki 29 §)

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen

ja hoitoonohjaus.
(Perusteet)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Riskien arviointi

Oppilaita ja lapsia koskeva turvallisuussuunnitelma, kiinteistöä koskeva pelastussuunnitelma sekä henkilöstöä ja yläkoulun teknistä työtä koskeva työsuojelun toimintaohjelma päivitetään vuosittain ja päivityksen tulee perustua kutakin suunnitelmaa koskevaan riskinarviointiin.

Uhkiin varautuminen

Uhkiin varautuminen kuvataan kiinteistön pelastussuunnitelmassa.

Ensiapu

Yleinen ensiapuvalmius kuvataan kiinteistön pelastussuunnitelmassa. Niitä tulee tarvittaessa tarkentaa yksikkökohtaisesti.

Läheltä piti

Kaikki tapaturmiin liittyvät läheltä piti -tilanteet tulee yksikön johtajan raportoida välittömästi kasvatus- ja opetustoimistoon.

Liikenne

Esiopetuksen ja koulun toiminta tulee järjestää niin, että yksikön omilla aktiivisilla toimenpiteillä jatkuvasti vähennetään onnettomuusriskejä matkoilla, pihaliikenteessä sekä opintokäynneillä.

Sisävalvonta

Mikäli esioppilailta ja oppilailta on lupa viettää lepoaikaa sisätiloissa, tulee sitä varten suunnitella ja järjestää riittävä valvonta. Erytystä huomiota tulee kiinnittää portaissa ja käytävissä liikkumisen sekä koulussa oppituntien alun valvontaan.

Ulkovalvonta

Mikäli esioppilaille ja oppilaille tarjotaan lepoaikaa pihalla, tulee sitä varten suunnitella ja järjestää riittävä valvonta. Vastuulliseksi valvojaksi käy vain kasvatusvastuussa oleva työntekijä. Valvonnan painopisteen tulee olla ennakoivassa toiminnassa.

Työelämään tutustuminen

Työelämään tutustumispaikan sekä siihen liittyvän oppimisympäristön soveltuvuudesta koulun oppilaille vastaa koulun rehtori ja opinto-ohjaaja. Sama koskee joustavan perusopetuksen työssä oppimista.

Päävammat

Jääliikunnassa ja laskettelussa sekä pyöräretkillä tulee esioppilailta ja oppilailta edellyttää kypärän käyttöä.

Käsityö

Teknisen työn opettajan virkaa voi hoitaa vain henkilö, joka on riittävän syvällisesti perehdytetty kyseisen työtilan työturvallisuuteen. Toiminnassa tulee noudattaa Opetushallituksen julkaiseman Käsityön turvallisuusoppaan toimenpideohjeita.

Uinti

Uimahalliin järjestetyillä opintokäynneillä tulee noudattaa Opetushallituksen julkaisemia valtakunnallisia turvallisuusohjeita. Myös suihku- ja pukutilojen turvallisuus tulee varmistaa aukottomalla valvonnalla.

Opintoretket ja leirikoulut

Opintoretkien ja leirikoulujen suunnitelmissa sekä niiden hyväksymisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota turvallisuuteen. Niin sanottu yökoulu lasketaan leirikouluksi.

Tietoturvallisuus

Tietoturvallisuuden edistäminen kuvataan koulun tai toimipisteen tv-t-suunnitelmassa tai tietostrategiassa.

Koulutapaturmien hoito

Tapaturmien ennaltaehkäisyyn pyritään terveydenhuollossa puuttumaan mm. asiallisten turvavälineiden (mm. pyöräilykypärä, turvavöiden käyttö ym.) käyttöä seuraamalla sekä muistuttamaan liikenneturvallisuudesta ja -käyttäytymisestä mm. turvallisten koulumatkojen suunnittelussa. Koulutapaturmien syntyä pyritään ehkäisemään myös kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta kartoituksilla ja toimenpide-ehdotuksilla.

Tapaturman sattuessa opiskeluterveydenhoitaja antaa välittömän ensiavun, mikäli hän on koulussa/oppilaitoksessa. Terveydenhoitaja ohjaa oppilaan tarpeen mukaan jatkohoitoon. Jos terveydenhoitaja ei ole paikalla, koulun/oppilaitoksen henkilökunta huolehtii ensiavusta ja hoitoon saattamisesta. Yksityiskohtaiset ohjeet ovat koulu/oppilaitoskohtaisia.

Ensiapu

Opettaja/kouluterveydenhuolto: pikku nirhamat, lievät tapaturmat

Hoitopaikat

Terveyskeskus: lievät jatkohoitoa vaativat tapaturmat (mahdollisuuksien mukaan kannattaa aina soittaa edeltävästi terveysasemalle, lisäohjeiden saamiseksi)

Keskussairaala: vaikeat tapaturmat

Hammashoitola: hammastapaturmat

Kuljetus: Tapaturmasta ilmoitetaan välittömästi oppilaan huoltajalle kuljetuksen ja saattamisen järjestämiseksi. Ellei huoltajaa tavoiteta, oppilaan saattamisesta vastaa opettaja, kouluterveyden-

hoitaja tai joku muu koulun henkilökuntaan kuuluva, jolloin kuljetus vamman vaikeusasteesta riippuen järjestetään.

Koulun ensiapukaapin tms. sisällöstä ja sen täydentämisestä vastaa oppilaitos. Terveydenhoitaja voi antaa ohjeistusta ja neuvoja suositeltavista sisällöistä tai kaappien sijoittelusta.

2.2.9. Päihteiden käytön ehkäisy

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen.

Koulujen järjestyssäännöissä ja opetussuunnitelmissa on ohjeistusta päihteistä koulussa tai oppilaitoksessa ja koulujen tilaisuuksissa.

Terveystiedon opetussuunnitelmaan kuuluu päihdevalistus.

Koulujen ja oppilaitosten terveystarkastuksiin kuuluu myös osaltaan päihteiden käytön arviointi ja valistus.

Kokemäen kaupunki kieltää järjestyssäännöissään tupakoinnin kaupungin kiinteistöissä ja niiden alueilla.

Kokemäen kaupungilla on käytössä nuorten päihteenkäyttäjien päihdehoitoprosessi. Malli on kehitetty Nuora-hankkeessa ja käytössä Keski-Satakunnan Terveydenhuollon kuntayhtymässä.

2.2.10. Koulumatkakuljetus

Valtakunnalliset määräykset

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet.

Turvallisuus

Kouluyhteisön turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksiin liittyvät tekijät. Koulukuljetuksen odotusaikojen valvonnasta ja ohjatusta toiminnasta sekä matkojen aikaisesta turvallisuudesta huolehditaan sopimalla yhteisistä menettelytavoista. Niistä sekä kuljetusjärjestelyistä annetaan tietoa oppilaalle ja huoltajalle.

(Perusteet 5.4.2)

Paikallisuus

Opetussuunnitelmassa tulee kuvata koulukuljetusten turvallisuutta sekä odotusaikojen järjestämistä ja turvallisuutta koskevat ohjeet.

(Perusteet 5.4.4)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kokemäen kaupungilla on kasvatus- ja opetuslautakunnan hyväksymät koulukuljetusperiaatteet.

Periaatteet on luettavissa kaupungin internet-sivuilta. Koulukuljetuksista annetaan tietoa huoltajille mm. sähköisesti Wilman kautta.

2.2.11. Kouluruokailu

Valtakunnalliset määräykset

Opetuksen maksuttomuus

Opetukseen osallistuvalla on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen maksuton ateria (POL 31§ 21.8.1998/628).

Kuntakohtaiset täsmennykset

Ruokailuhetki on oppilaalle tärkeä. Kouluruokailulla tuetaan oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Kouluruokailun ja koulupäivän aikana mahdollisesti tarjottavien välipalojen järjestämisessä otetaan huomioon kouluruokailun terveydellinen ja sosiaalinen merkitys, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet sekä ruokailutauon virkistystehtävä. Oppilaille annetaan mahdollisuus osallistua kouluruokailun suunnitteluun ja toteuttamiseen, mikä tukee osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Kouluruokailun järjestämisessä tarvitaan yhteistyötä koulun ja ruokailusta vastaavan henkilöstön kesken. Yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja kouluterveydenhuollon henkilöstön kanssa sovitaan tukitoimista ja seurannasta oppilaan yksilöllisissä ravitsemukseen sekä terveyden tai sairauden hoitoon liittyvissä tarpeissa.

Kouluruokailu Kokemäen kouluissa toteutetaan valtion ravitsemusneuvottelukunnan antaman Kouluruokailusuosituksen 2008 mukaisesti.

Ruoka valmistetaan keskitetysti keskuskeittiössä. Ateriat kuljetetaan ruokailukohteisiin, pääruoka kuumana ja aterian muut osat kylminä. Jokaisessa ruokailukohteessa on ruokapalvelun ammattilainen tarjoilussa ja siihen liittyvissä tehtävissä.

Ruoan valmistumisen ja kuljetusten ajoitukseen vaikuttaa koulujen ruokailuajat.

Koulukeskuksen palvelutarjontaan kuuluu maksullinen välipala.

Hankinnat toteutetaan yhteistyössä Porin hankintapalveluiden kanssa. Pääsääntöisesti käytetään suomalaista alkuperää olevia raaka-aineita. Maantieteellinen sijaintimme vaikuttaa kotimaisten raaka-aineiden saantiin ympärivuotisesti.

Ravitsemuksellisen laadun arviointiin on olemassa ruokapalvelun atk-ohjelma.

2.2.12. Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Valtakunnalliset määräykset

Oppilaan oikeus

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Suunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista.

(Perusopetuslaki 29 §)

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laaditaan suunnitelma. Siinä otetaan huomioon sekä oppilaiden keskinäiset että oppilaiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet koulussa. Suunnitelmassa kuvataan:

- kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen,
- edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla,
- yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta,
- yhteistyö huoltajien kanssa,
- yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille sekä
- suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

(Perusteet 5.4.5)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Koulun periaatteiden linjaus

Lukuvuoden alussa koulun tulee järjestää tilaisuus, esimerkiksi päivänavaus tai koulurauhan julistus, jossa tehdään selväksi koulun asenne kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään sekä niiden vastustamiseen. Samalla huolehditaan suunnitelman tiedottamisesta oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille sekä henkilöstön perehdyttämisestä.

Seuranta

Oppilaille tulee lukuvuosittain järjestää vähintään yksi kysely, jossa selvitetään yhteisössä tapahtuvaa kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa. Kyselyn esiin tuomat epäkohdat selvitetään ja hoidetaan

esim. valtakunnallinen KiVa-kysely toukokuussa.

Puuttuminen

Selkeään ja jatkuvaan kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään tulee puuttua ajoissa ja riittävän voimakkaasti. Rangaistuksina voidaan käyttää kasvatustalkoita, jälki-istuntoa ja kirjallista varoitusta. Ääritapauksissa rehtorin tulee tehdä kasvatustalkoille ja opetuslautakunnalle esitys oppilaan määräaikaisesta erottamisesta.

Käsittelyn vaiheet

Tapausten käsittelyä varten kukin koulu kirjaa koulukohtaisiin tarkennuksiinsa siinä noudatettavat vaiheet, jotka voivat perustua esimerkiksi KiVa-koulun ohjelmaan: yhteistyö huoltajien kanssa, välittömät toimenpiteet ja jälkiseuranta.

Koulumatkat

Koulumatkoilta tietoon tullut kiusaaminen, häirintä ja väkivalta johon kurinpitotoimenpiteet eivät ulotu, ilmoitetaan kummankin osapuolen huoltajille.

Viranomaisyhteistyö

Vaikeissa kiusaamis-, häirintä- ja väkivaltatapauksissa koulu pyytää neuvoa lastensuojelulta ja poliisilta.

Arviointi ja päivittäminen

Suunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään opiskelijahuoltoryhmän ja ohjausryhmän toimesta luku- vuosittain samalla tavalla kuin muutakin opiskelijahuollon suunnitelmaa.

2.2.13. Uhka-, vaara- ja kriisitilanteet

Valtakunnalliset määräykset

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Oppilahuoltosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Kriisisuunnitelma valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara- ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset kuten pelastussuunnitelma. Suunnitelmassa kuvataan:

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa,
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
- sisäisen ja ulkoisen sekä koulun ja opetuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet,
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille,

- toimintavalmiuksien harjoittelu sekä
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen. (Perusteet 5.4.5)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kokemäen kaupungin kouluilla ja oppilaitoksilla on voimassa olevat kriisi- ja pelastussuunnitelmat, jotka on laadittu yhteistyössä palo- ja pelastusviranomaiset sekä poliisin kanssa. Suunnitelmia päivitetään ja asiaan kuuluvaa toimintaa harjoitellaan säännöllisesti.

2.3. Yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestäminen

Valtakunnalliset määräykset

Yksilökohtaisen opiskelijahuollon kokonaisuus

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen opiskelijahuollon kokonaisuus, josta ilmenee yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestäminen lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi.

2.3.1. Yksilökohtaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut

Valtakunnalliset määräykset

Koulupsykologin ja -kuraattorin työ

Koulupsykologien ja -kuraattorien toiminnan tulee tapahtua pääosin koulussa. Koulupsykologin ja -kuraattorin tulee toimia yhteistyössä oppilaan, hänen vanhempiansa, häntä hoitavien ja kasvattavien henkilöiden, kouluyhteisön sekä koulutoimen, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten ja muiden viranomaisten kanssa.

(~Lastensuojeluasetus 2 §)

Erikoistarkastukset

Kunnan on järjestettävä oppilaan tarpeen mukaisesti psykiatrin tekemä tutkimus mielenterveyden selvittämiseksi ja psykologin tekemä tutkimus.

(~Kouluterveydenhuoltoasetus 11 §)

Yksilölliset palvelut

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskelijahuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 7 §)

Mahdollisuus keskusteluun oppilaan pyynnöstä

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä

samana tai seuraavana työpäivänä.

Mahdollisuus keskusteluun muiden aloitteesta

Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun on järjestettävä opiskelijalle 1 momentissa tarkoitetulla tavalla myös opiskelijan huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella, jollei kyseessä ole yhteydenottajan neuvonta ja ohjaus tai jos keskustelun järjestäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Oikeus tukeen ja ohjaukseen

Opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus hänen opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa opiskelija on ohjattava saamaan muita opiskelijahuollon palveluja sekä muuta erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toimintaa.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 §)

Velvollisuus yhteydenottoon

Jos oppilaitoksen tai opiskelijahuollon työntekijä arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskelijahuollon psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskelijahuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Oppilaalle tiedottaminen

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä 15 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa.

Muut ammatillaiset

Myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu, joka ammatillisessa tehtävässään on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskelijahuollon psykologiin tai kuraattoriin.

Huoltajalle tiedottaminen

Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto tässä pykälässä säädetyssä yhteydenotosta, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 16 §)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kokemäen kaupungin valmius vastata 4 momentin vaatimukseen perustuu riittävään määrään koulukuraattoreita.

Alakouluilla on yksi yhteinen kuraattori ja koulukeskuksessa on yksi kuraattori. Ammatillisilla oppilaitoksilla on hallituksen esityksen mukaiset kuraattoripalvelut.

Kuraattoreille määritetään koulun työsuunnitelmaan työajat ja päivittäinen puhelinaika, jolloin hänet voidaan lain määräämässä tavoiteajassa tavoittaa. Aikataulut tiedotetaan huoltajille ja yhteistyötahoille. Lisäksi määritetään kuraattorille varahenkilö, johon ottaa yhteyttä kuraattorin ollessa poissa.

Psykologipalvelut kaupunki hankkii yksityiseltä palvelun tarjoajalta.

Psykologi ja kuraattori kuuluvat oppilaitoksen opiskelijahuoltoryhmään. Lisäksi he osallistuvat tilanteen mukaan moniammatillisiin asiantuntijaryhmien toimintaan. Tarvittaessa he antavat apua pedagogisen tuen ryhmille.

2.3.2. Yksilökohtainen kouluterveydenhuolto

Valtakunnalliset määräykset

Lähtökohta

Kansanterveystyöhön kuuluvina tehtävinä kunnan tulee ylläpitää kouluterveydenhuoltoa, johon sisältyy kunnassa sijaitsevien perusopetusta antavien koulujen ja oppilaitosten koulu yhteisön terveellisyden ja turvallisuuden valvonta ja edistäminen yhteistyössä henkilökunnan työterveyshuollon kanssa, oppilaan terveyden seuraaminen ja edistäminen suun terveydenhuolto mukaan lukien, yhteistyö muun opiskelijahuolto- ja opetushenkilöstön kanssa sekä terveydentilan toteamista varten tarpeellinen erikoistutkimus.

(Kansanterveyslaki 14 §)

Erikoistutkimukset

Kunnan on järjestettävä oppilaan tarpeen mukaisesti tämän terveydentilan toteamista varten asianomaisen alan erikoislääkärin tekemä näön tai kuulon tutkimus ja hänen määräämänsä laboratorio-, röntgen- ja muut vastaavat tutkimukset.

(Kouluterveydenhuoltoasetus 11 §)

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuolto on osa opiskelijahuoltolain mukaisia opiskelijahuollon palveluja. Kunnan perusterveydenhuollosta vastaavan viranomaisen on osallistuttava perusopetuslain (628/1998) 15 §:n mukaisen opetussuunnitelman laatimiseen siltä osin kuin se koskee opiskelijahuoltoa sekä oppilaitoksen ja kodin välistä yhteistyötä.

(Terveydenhuoltolaki 16 §)

Kouluterveydenhuollon tehtävät

Kouluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n mukaista kouluterveydenhuoltoa. Kouluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Terveydenhuoltolain mukaisilla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla:

- 1) edistetään ja seurataan oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä opiskelu ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta;
- 2) edistetään ja seurataan opiskelijoiden tervettä kasvua ja kehitystä, hyvinvointia ja opiskelukykyä;
- 3) tunnistetaan opiskelijoiden varhaisen tuen tarpeet ja järjestetään tarvittava tuki sekä ohjataan hoitoon ja tutkimuksiin.

Lisäksi kouluterveydenhuollossa tuetaan vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä. Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, jotka on järjestettävä yhtenäisenä kokonaisuutena. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 8 §)

Pääsy vastaanotolle ilman ajanvarausta

Terveydenhoitajan työaika koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.

Mahdollisuus välittömään yhteyteen

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 17 §)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kouluterveydenhoitaja

Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä osoittaa kouluille ja oppilaitoksille kouluterveydenhoitajat ja vastaa siitä, että lain määräykset tulevat noudatettua. Kouluterveydenhoitajat kuuluvat koulujen opiskelijahuoltoryhmiin ja lisäksi he osallistuvat tilanteen mukaan tapaus- ja yksilökohtaisiin monialaisiin asiantuntijaryhmiin.

Koululääkäri

Keski-Satakunnan terveydenhuollon kuntayhtymä osoittaa koululle tarvittavat ja lainmukaiset lääkäripalvelut.

Suun terveydenhuolto

Kokemäellä terveystakeskus huolehtii oppilaiden hammashuollon järjestämisestä ja niihin liittyvistä kuljetuksista. **Kouluterveydenhuolto** on ennaltaehkäisevää terveydenhuoltotyötä. Neuvolassa alkanutta lapsen ja hänen perheensä terveyden ja hyvinvoinnin seurantaa, arviointia ja edistämistä jatketaan kouluterveydenhuollossa ja siitä eteenpäin opiskeluterveydenhuollossa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Sitä toteutetaan yksilöllisten terveystarkastusten avulla sekä luokan hyvinvointia arvioimalla. Varsinainen työ painottuu terveystarkastuksiin, terveyden edistämiseen sekä muuhun ennaltaehkäisevään toimintaan. Sairaanhoito ei kuulu kouluterveydenhuoltoon, vaan infektiosairaudet ja muut pitkäaikaissairaudet hoidetaan pääsääntöisesti terveystakeskuksessa tai muussa hoitopisteessä.

Kouluterveydenhuolto on osa koulun oppilashuoltoa ja toimii aktiivisessa yhteistyössä koulun ja kodin kanssa.

Kouluterveydenhuolto käsittää

- 1. Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta 3 vuoden välein*
- 2. Vuosiluokittain oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen*
- 3. Oppilaan vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen*
- 4. Oppilaan suun terveydenhuolto, johon sisältyvät suun terveystarkastukset vähintään kolme kertaa ja yksilöllisen tarpeen mukaisesti*
- 5. Oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen*
- 6. Oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset*

Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät

- opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen*
- opiskeluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen*
- terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, joihin sisältyvät mielenterveyshäiriöiden ja päihdeongelmien varhainen toteaminen, hoito ja jatkohoitoon ohjaus sekä seksuaaliterveyttä edistävät palvelut ja suun terveydenhuollon palvelut*
- opiskelijan erityisen tuen ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen*

2.3.3. Yhteistyö laajoissa terveystarkastuksissa

- Valtakunnalliset määräykset**

Määräaikaiset terveystarkastukset

Kunnan on järjestettävä oppilaalle terveystarkastus jokaisella vuosiluokalla. Ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella vuosiluokalla tarkastuksen on oltava laaja.

(Kouluterveydenhuoltoasetus 9 §)

Määräaikaiset suun terveystarkastukset

Kunnan on järjestettävä oppilaalle suun terveystarkastus ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella vuosiluokalla.

(Kouluterveydenhuoltoasetus 10 §)

Kuvaaminen oppilashuoltosuunnitelmassa

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveys-

tarkastuksissa.
(Perusteet 5.4.5)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Terveystarkastukset

Asetuksen mukaisesti kouluterveydenhuollossa oppilaalle järjestetään terveystarkastus jokaisella vuosiluokalla; ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella vuosiluokalla on laajempi tarkastus. Laaja terveystarkastus sisältää lääkärin ja terveydenhoitajan tekemät terveystarkastukset sekä opettajan ja vanhempien arvion oppilaan hyvinvoinnista ja selviytymisestä koulussa. Määräaikaissa terveystarkastuksissa arvioidaan monipuolisesti oppilaan fyysistä ja psykososiaalista terveydentilaa ja pyritään löytämään mahdolliset sairaudet sekä muut terveyttä ja hyvinvointia uhkaavat tekijät sekä tarjotaan valtakunnallisen rokotusohjelman mukaiset rokotukset. Yhteistyö kodin kanssa ja koko perheen hyvinvoinnin tukeminen ovat tärkeä osa kouluterveydenhuoltoa. Kaikille peruskouluikäisten lasten huoltajille järjestetään mahdollisuus osallistua lastensa laajoihin terveystarkastuksiin. Opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitajan tarkastus on ensimmäisenä opiskeluvuotena ja lääkärin tarkastus toisena opiskeluvuotena.

Pääsääntöisesti kouluterveydenhuolto toimii ajanvarauksella. Oppilaalle mahdollistetaan terveydenhoitajan vastaanotolle pääsy kuitenkin myös ilman ajanvarausta vastaanottopäivien aikana (1-2 tuntia/vrk). Terveydenhoitajan tavoittaa arkisin päivittäin puhelinaikana. Mikäli terveydenhoitaja on estynyt vastaamaan puhelimeen, tekee hän soitonsiirron kollegan puhelimeen tai vaihtoehtoisesti välittää yhteystiedon, minne voi tarvittaessa ottaa yhteyttä. Kiireettömissä asioissa terveydenhoitajalle voi jättää yhteydenottopyynnön myös tekstiviestillä, sähköpostilla tai oppilaitoksen hallinto-ohjelman (Wilman) kautta.

Opiskelijahuoltoryhmissä

Terveydenhoitajan osuus

- Alansa asiantuntija
- Kokonaisnäkemys oppilaasta
- Yhteydenpito opettajiin, lääkäriin, huoltajiin, psykologiin, nuorisopsykiatriaan, sairaalaan, sosiaalitoimeen, poliisiin ym. yhteistyötahoihin.

Erityisesti alakoulussa:

- Luotettavan suhteen luominen perheeseen
- Mahdollisten fyysisten syiden vaikutusten selvittäminen oppimis- ja koulunkäytävissä
- Terveyteen liittyvä valistus

Erityisesti yläkoulussa

- Erilaisten ongelmien kasaantuessa ja psykosomaattisten oireiden ilmetessä terveydenhoitaja avainasemassa ongelmien selvittämisessä
- Masentuneisuuden / tunne-elämän häiriöiden tunnistaminen
- Auttamispalveluihin opastaminen
- Keskusteleva, kuunteleva aikuinen

2.3.4. Oppilaan sairauden huomioiminen

Valtakunnalliset määräykset

Kuvaaminen opiskelijahuoltosuunnitelmassa

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Erityisen tuen järjestämiseksi pitkäaikaissairauden vuoksi seuranta tai hoitoa koulupäivän aikana tarvitsevan oppilaan hyvinvointi- ja terveysuunnitelmaan tulee olla kirjattuna tuki ja seuranta, jota oppilas tarvitsee koulupäivän aikana. Tässä tulee ottaa huomioon, mitä yhteistyössä lapsen, huoltajan ja opiskelijahuollon kanssa on sovittu. Lisäksi on otettava huomioon oppilaan sairauden hoidosta vastaavan tahon ohjeet ja paikallisesti kouluterveydenhuollolle ja opetustoimelle annetut menettelyohjeet.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto noudattaa kansallisen allergiaohjelman (2008–2018) suosituksia. Allergiat ovat lisääntyneet välttämishoitojen seurauksena ja sitä kautta myös erityisruokavalioiden kustannukset nousseet. Monesti varhaislapsuuden allergioiden välttämishoitoja on jatkettu, eikä altistuksia ole tehty allergian jatkumisen selvittämiseksi.

Joka syyslukukauden alkaessa vanhemmat täyttävät ilmoituksen erityisruokavalion tarpeesta. Terveydenhoitaja kartoittaa suosituksen mukaisesti lapsen/nuoren allergiat, sen vahvuuden, mahdolliset altistamishoidot ja arvioidaan erityisruokavalion tarve sekä mahdollista lääkärintodistuksen tarvetta ja ilmoittaa erityisruokavaliot keittiön ruokapalveluvastaavalle. Ravitsemusterapeutti toimii tarvittaessa myös kouluterveydenhuollon tukena.

2.3.5. Yhteistyö muun opetuksen tuen kanssa

Valtakunnalliset määräykset

Kuvaaminen opiskelijahuoltosuunnitelmassa

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Opiskelijahuollon yhteistyö tehostetun tuen yhteydessä

Jos oppilaalle annettu yleinen tuki ei riitä, ryhdytään valmistelevaan ao. opettajan toimesta tehostettuun tukeen siirtymistä. Ko. aineessa opettaja tekee pedagogisen arvion täyttäen pedagogisen arvion lomakkeen. Hän on myös yhteydessä oppilaaseen ja huoltajaan. Opettaja ottaa yhteyttä koulun rehtoriin asian viemiseksi moniammatilliseen asiantuntijaryhmään. Ryhmä käsittelee pedagogisen arvion yhdessä oppilaan, huoltajan ja ao. opettajan kanssa ja tehdään tarvittavat tehostetun tuen päätökset. Tästä ei tehdä opiskelijahuoltokertomusta. Tehostettuun tukeen siirtäminen ei tarvitse huoltajan suostumusta.

Opiskelijahuollon yhteistyö erityisen tuen yhteydessä

Jos tehostettu tuki ei riitä, opettaja tekee pedagogisen selvityksen ja sen jälkeen toimitaan samoin kuin pedagogisen arvion jälkeen. Tästä ei tehdä opiskelijahuoltokertomusta. Erityiseen tukeen siirtymisestä tekee viranhaltijapäätöksen koulun rehtori. Tämän jälkeen oppilas siirtyy ko. oppiaineesta erityiseen tukeen ja hänelle laaditaan HOJKS. Todistukseen oppiaine merkitään tähtinumerolla. Erityiseen tukeen siirtäminen ei tarvitse huoltajan suostumusta.

Kokonaan erityiseen tukeen siirtymisestä tekee päätöksen sivistysjohtaja huoltajien suostumuksella. Jos huoltajat eivät suostu siirtoon, päätöksen voi perustellusti tehdä lautakunta.

Erityiseen tukeen siirto voidaan tehdä pelkästään pedagogisen lausunnon perusteella. Pedagogisen lausunnon tueksi on hyvä hankkia kattava psykologin yms. lausunto, jotta annettava tuki kohdistuu oikein.

Opiskelijahuollon yhteistyö joustavan perusopetuksen yhteydessä

Kokemäellä ei tällä hetkellä järjestetä joustavaa perusopetusta.

Opiskelijahuollon yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä

4 a § (Perusopetuslaki)

Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus

Tässä pykälässä tarkoitettulle esi- tai perusopetuksessa olevalle oppilaalle annetaan opetusta, jolla on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävä sekä oppilaan hoitotavoitteita tukeva kokonaiskuntoutuksellinen tavoite. Erikoissairaanhoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa tämän lain 6 tai 28 §:ssä tarkoitettussa koulussa tai esiopetuksen järjestämispaikassa, johon oppilas on otettu. Sairaalan sijaintikunta on kuitenkin velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista. Hoidosta vastaavan sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään myös muulle erikoissairaanhoidossa olevalle oppivelvolliselle oppilaalle opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua, jos opetuksen järjestäminen muutoin ei ole tämän tai muun lain mukaisista tukitoimista huolimatta oppilaan edun mukaista. Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989) tarkoitettu erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää opetusta erikoissairaanhoidossa olevalle oppilaalle.

Hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta ja oppilaan opetuksen järjestäjä sekä oppilaan kotikuntalain mukainen kotikunta sopivat yhdessä tässä pykälässä tarkoitetun opetuksen järjestämisestä oppilaalle kuultuaan ensin oppilasta, tämän huoltajia tai muuta laillista edustajaa, oppilaan opetuksen järjestäjää sekä oppilaan opiskelijahuollosta vastaavia henkilöitä. Mikäli sopimukseen ei päästä, päätöksen tekee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta.

Oppilaan opetuksen järjestäjän tulee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan kanssa moniammatillisessa yhteistyössä sopia ja järjestää siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi oppilaan siirtyessä 1 momentissa tarkoitettuun opetukseen ja takaisin. Mikäli oppilaan opetuksen järjestäjä on muu kuin oppilaan hoidon aikainen kotikunta, myös oppilaan kotikuntaa tulee kuulla. Oppilaan tulee voida 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien lakattua palata siihen opetukseen, johon oppilas osallistui ennen siirtymistään 1 momentissa säädettyyn opetukseen.

Erikoissairaanhoidossa oleva oppilas on oikeutettu 32 §:n 1 momentin mukaiseen ilmaiseen kuljetukseen tai riittävään avustukseen osallistuessaan tämän pykälän mukaiseen opetukseen.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Sairaalan oppilaan koulukäynnissä pyritään aina huomioimaan oppilaan etu. Asiat ratkaistaan aina yksilökohtaisesti huomioiden se, mitä jo aiemmin on sanottu tehostetusta ja erityisestä tuesta. Jos oppilas kuitenkin käy sairaalakoulua, niin silloin vastuu on sairaalakoululla, mutta yhteistyössä oppilaan oman koulun tai oppilaitoksen kanssa siten, että hänellä on mahdollista palata normaaliopetukseen hoidon päättyessä. Koulun tai oppilaitoksen rehtori päättää, kuka toimii ko. tapauksessa yhdyshenkilönä sairaalakouluun ja käy kutsuttaessa verkostopalaverissa.

2.3.6. Tuki kurinpitotoimien yhteydessä

Valtakunnalliset määräykset

Tuen kuvaaminen opiskelijahuoltosuunnitelmassa

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan opiskelijahuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetuksen osallistumisen epäämisen yhteydessä.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kotiin lähettäminen

Mikäli oppilaan opetus evätään loppupäiväksi, tulee asiasta ilmoittaa huoltajalle sekä sopia kuljetuksen ja muun loppupäivän opiskelijahuollon järjestämisestä. Rehtori tekee opetuksen epäamisestä viranhaltijapäätöksen.

Määräaikainen erottaminen

Ennen kasvatus- ja opetuslautakunnan päättämän määräaikaisen erottamisen toimeenpanoa, rehtori yhdessä opiskelijahuollon henkilöstön ja huoltajien kanssa sopii rangaistusaikana toteutettavasta opiskelijahuollosta. Näitä asioita ovat esimerkiksi säännölliset tapaamiset opiskelijahuollon henkilöstön kanssa sekä edellisten toimenpiteiden aiheuttamat kuljetusjärjestelyt. Lisäksi laaditaan suunnitelma opetuksen järjestämisestä erottamisen ajalle. Sopimus toimitetaan kasvatus- ja opetuslautakunnalle tiedoksi. Ennen määräaikaista erottamista kuullaan kaupungin lastensuojelun edustajaa.

2.3.7. Asiantuntijaryhmä

Valtakunnalliset määräykset

Tapauskohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 §)

Yhteistyö oppilaan ja huoltajan kanssa

Opiskelijahuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Asiantuntijaryhmän kokoaminen

Yksittäisen opiskelijan asioita käsittelemään kootaan tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä. Sen voi muodostaa jo kaksikin asiantuntijaa. Ryhmän kutsuu kokoon henkilö, joka näkee sen tarpeelliseksi. Vastuuhenkilönä voi toimia esim. rehtori, psykologi, kuraattori tai terveydenhoitaja ryhmän valinnan mukaan.

Vapaaehtoisuus

Asiantuntijaryhmien toiminta perustuu aina oppilaan tai oppilaan iän, kehitystason tai edellytyksen mukaan huoltajan suostumukseen. Mikäli kokoukseen osallistuu koulun ulkopuolisia tahoja, tulee ryhmän vastuuhenkilön pyytää oppilaan suostumus kirjallisena. Vastuuhenkilö tallentaa suostumuksen omaan arkistoonsa.

Tukihenkilö

Huoltajalla on mahdollisuus ottaa mukaansa tukihenkilö. Tällöin asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö pyytää huoltajalta kirjallisen suostumuksen ja tallentaa sen omaan arkistoonsa.

2.3.8. Opiskelijahuoltokertomus

Valtakunnalliset määräykset

Tarpeellisten tietojen kirjaaminen

Yksilökohtaisen opiskelijahuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot kirjataan opiskelijahuollon kertomuksiin siten kuin tässä pykälässä säädetään. Tässä laissa ei säädetä sellaisista opiskelijoista koskevista tiedoista, joita tallennetaan oppilas- tai opiskelijarekistereihin opetuksen tai koulutuksen järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Potilas- ja asiakaskertomukset

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon henkilöstö sekä muut opiskelijahuoltoa toteuttavat terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat opiskelijan yksilötapaamiset potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin, joiden käsittelystä säädetään potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 12 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä. Opiskeluhoollon kuraattorit kirjaavat yksilötapaamisissa kertyvät asiakastiedot opiskelijahuollon kuraattorin asiakaskertomukseen, joiden käsittelystä säädetään sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000).

Vastuu kirjauksista

Kun 14 §:ssä tarkoitettussa opiskelijahuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään yksittäisen opiskelijan opiskelijahuollon tarvetta, tai kun sen jäsenet toteuttavat jo suunniteltuja ja sovitteja yksilöllisiä opiskelijahuollon tukitoimia, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava ryhmän toimintatavoitteiden kannalta välttämättömät opiskelijaa koskevat tiedot opiskelijahuol-

tokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä.

Kirjattavat asiat

Opiskelijahuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi ja siihen kirjataan yksittäisen opiskelijan:

- 1) nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot;
 - 2) asian aihe ja vireillepanija;
 - 3) opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet;
 - 4) tiedot asian käsittelystä opiskelijahuoltoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot;
 - 5) toteutetut toimenpiteet;
 - 6) kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa.
- Jos sivulliselle annetaan opiskelijahuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 20 §).

Laatimisen ja säilytyksen kuvaaminen opiskelijahuoltosuunnitelmassa

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan opiskelijahuoltokertomusten laatiminen ja säilytys.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Yksilökohtaista opiskelijahuoltoa varten koottu asiantuntijaryhmä päättää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka kirjaa laissa mainitut asiat opiskelijahuoltokertomukseen.

Terveystieteiden ammattihenkilöt kirjaavat tiedot potilaskertomukseen.

Kuraattori kirjaa tiedot kuraattorin asiakaskertomuksiin.

Opiskelijahuollon kertomukset säilytetään sen koulun lukitussa arkistossa, jossa oppilas on oppilaana. Opiskelijahuoltokertomukset ovat toistaiseksi paperimuodossa kunnes toisin päätetään. Oppilasta koskevat kertomukset ovat aikajärjestyksessä.

Oppimiseen liittyvät asiakirjat säilytetään koulun lukitussa arkistossa.

Eriyisen tuen päätökset ja niihin liittyvät lausunnot säilytetään koulutoimiston lukitussa arkistossa.

2.3.9. Yksilökohtainen opiskelijahuollollinen yhteistyö eri tahojen kanssa

Valtakunnalliset määräykset

Yksilökohtaisen yhteistyön kuvaaminen opiskelijahuoltosuunnitelmassa

Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi.

a) Yhteistyö lastensuojelun kanssa

Valtakunnalliset määräykset

Ilmoitus lastensuojelutarpeen selvittämisestä

Opetustoimen palveluksessa oleva henkilöt sekä opetuksen tai koulutuksen järjestäjän taikka kouluisten aamu- tai ilta- tai päivätoimintaa harjoittavan yksikön palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelutarpeen selvittämistä.

(~Lastensuojelulaki 25 §)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Ehkäisevä lastensuojelu

Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Siihen kuuluvat myös yleinen, tehostettu ja erityinen tuki, joita annetaan opetuksessa. Koulun tuki ei lopu, vaikka oppilas otetaan lastensuojelun asiakkaaksi.

Oppilaiden tunnistetiedot

Oppilaiden tunnistetietoja ei hallintokuntien välillä lähetetä sähköpostissa tai tekstiviesteinä, vaan tunnistetiedot toimitetaan joko kasvokkain, puhelimella tai sisäisenä salassa pidettävänä postina. Sähköpostit ja tekstiviestit saattavat joutua esimerkiksi virushyökkäyksen tai näppäilyvirheen takia väärille henkilöille.

Asiantuntijaryhmät

Tapauskohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmissä käsitellään ainoastaan oppilasta, joka tai jonka huoltaja on todistettavasti saanut aikaisemmin tiedon tulevasta kokouksesta ja suostunut asian käsittelyyn sekä suostunut nimettyjen lastensuojelun henkilöiden osallistumiseen. Huoltajan tulee saada tieto tulevasta käsittelystä ennen kuin vastaava tieto on toimitettu lastensuojeluun.

Lastensuojelun osallistuminen asiantuntijaryhmään

Opiskelijalle ja huoltajalle pitää ilmoittaa ennen lastensuojeluun ilmoittamista, että lastensuojelun edustaja mahdollisesti osallistuu kokoukseen, jolloin huoltajalla on oikeus kieltää lastensuojelun edustajan osallistuminen kokoukseen. Kokouksessa huoltaja hyväksyy allekirjoituksella opiskelijahuoltokertomukseen kokoukseen osallistujat.

Kirjaaminen

Asioita käsitellään asiantuntijaryhmän kokouksessa vain sellaisessa säädösten vaatimassa muodossa, että lastensuojelu voi kirjata ne suoraan asiakaskertomuksiinsa. Koulu voi kirjata yksittäistä oppilasta koskevia tietoja vain opiskelijahuollon kertomuksiin. Oppilaskohtaisia tietoja ei saa kirjata esityslistoihin eikä kokousmuistioihin.

Neuvonta

Koulun opiskelijahuoltoryhmän jäsenet voivat salassapitosäännösten estämättä olla yksittäisen lapsen asioissa yhteydessä lastensuojelun sosiaalityöntekijään esimerkiksi puhelimitse ja kysyä neuvoa. Olennaista on ilmoittaa, minkä vuoksi lapsen asioista ollaan huolissaan. Tällöin lapsen tai perheen tilanteesta voidaan keskustella myös yleisellä tasolla ilman nimiä. Tämä ei kuitenkaan koske tilannetta, jossa lapsen kaltoin kohtelu aiheuttaa välittömän uhan

Lastensuojeluilmoituksen tekeminen

Lastensuojeluilmoitus tai pyyntö lastensuojelutarpeen selvittämiseksi tehdään lastensuojelulain 25 §:n mukaisesti lastensuojeluviranomaisille. Viran- tai toimenhaltijalla on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus salassapitosäännösten estämättä, jos hän tehtävässään on saanut tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Ilmoituksen tekijä

Lastensuojeluilmoituksen tekevät kaikki oppilaan tilanteesta huolestuneet henkilöt. Toiveena on, että ilmoituksista selviäisi henkilö, joka oppilaan parhaiten tuntee ja kykenee antamaan oppilaasta lisätietoja. Asiantuntijaryhmä voi tehdä yhteisen ilmoituksen, kunhan siihen kirjataan kaikkien osallistujien nimet. Lastensuojeluilmoituksia tehdään niin monta, kuin on tarpeen ja samasta oppilaasta voi ilmoituksen tehdä useampi henkilö. Esimiehen tehtävänä on toimia tukena ilmoituksen teossa.

Lastensuojeluilmoituksen muoto

Ilmoituksen voi tehdä suullisesti tai kirjallisesti. Suositeltavaa kuitenkin on, että ilmoitus tehdään kirjallisesti, jolloin vältetään mahdollinen sisällön väärin ymmärryksen vuoksi tapahtuva kirjaamisvirhe. Lastensuojeluilmoituksella ei ole määrämuotoa, sen voi muotoilla vapaasti tai sitten hyödyntää lomaketta, joka löytyy lastensuojelun käsikirjasta.

Seksuaalirikos

Mikäli viran- tai toimenhaltija on saanut tehtävässään tietää asioita, joiden perusteella on syytä epäillä lapsen kohdistunutta seksuaalirikosta, ilmoitus tehdään suoraan poliisille. Sen lisäksi ilmoitus tulee tehdä myös lastensuojeluun, jonka tehtävänä on arvioida mahdollinen lastensuojelun tarve.

b) Yksilökohtainen yhteistyö perheneuvolan kanssa

Kuntakohtaiset täsmennykset

Kokemäen kaupunki ostaa perheneuvola- ja päihdepalvelut A-klinikkasäätiön Kokemäen perhe- ja päihdeklinalta. Palveluiden sisältö on määritelty yhteistyösopimuksessa.

Opetustoimen palveluksessa olevat henkilöt sekä opetuksen tai koulutuksen järjestäjän taikka kouluisten aamu- tai iltapäivätoimintaa harjoittavan yksikön palveluksessa olevat henkilöt voivat huolen herätessä lapsen tai nuoren hyvinvoinnista olla yhteydessä perheneuvolaan. Yhteydenottoon tarvitaan vanhempien suostumus ja se tehdään yhteistyössä heidän kanssaan. Vanhempia voi ohjata olemaan myös suoraan yhteydessä perheneuvolaan, heitä askarruttavissa asioissa. Perheneuvolatyöskentelyn tavoitteena on lapsen/perheen vuorovaikutuksen ohjaus ja neuvonta, vanhemmuuden vahvistaminen ja lapsen/nuoren kehityksen tukeminen. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii yhteistyötä lapsen tai nuoren vanhempien kanssa. Monialainen yhteistyö perheen muiden toimijoiden kanssa on perheneuvolassa tärkeää.

Yhteistyötahoja:

- opetustoimi (koulupsykologi)
- sosiaalitoimi (sosiaalityöntekijä, perhetyöntekijä, kuraattori)
- terveydenhuolto (terveydenhoitaja, koululääkäri)
- nuorisotoimi (nuorisotyöntekijä, etsivä nuorisotyöntekijä)
- poliisi

Lastensuojelulaki ja päihdelaki ohjaavat puuttumaan alaikäisen lapsen päihteiden käyttöön tai vanhempien päihteiden väärinkäyttöön ja järjestämään tarvittavan tuen ja hoidon perhe- ja päihdekllinikalla.

Lapsen hoidon ja tuen tarve on selvitettävä ja lapselle on turvattava riittävä hoito ja tuki, kun lapsen vanhempi, huoltaja tai muu lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaava henkilö:

- 1) saa päihdehuolto- tai mielenterveyspalveluja tai muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, joiden aikana hänen kykynsä täysipainoisesti huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta arvioidaan heikentyneen;
- 2) on tutkintavankeudessa; tai
- 3) on suorittamassa vankeusrangaistustaan.

[\(12.2.2010/88\)](#)

Ryhmäkohtainen yhteistyö

Koulussa voidaan suunnitellusti toteuttaa oppilaille ryhmänä vuorovaikutuksen ohjausta ja tukea.

Tässä tehdään myös yhteistyötä opettajan ja vanhempien kanssa. Ryhmissä hyödynnetään videoavusteista vuorovaikutuksen ohjausta.

Kuntakohtaiset täsmennykset

c) Yksilökohtainen yhteistyö erikoissairaanhoidon kanssa

Vrt. 2.3.5.

d) Yksilökohtainen yhteistyö nuorisotoimen kanssa

Vrt. 2.2.2.

e) Yksilöllinen yhteistyö poliisin kanssa

Kokemäellä toimii koulupoliisi. Koulut tekevät yhteistyötä koulupoliisin kanssa. Koulupoliisi käy mm. kouluilla kertomassa omasta työstään ja antaa lakitietoutta ym. valistavaa tietoa oppilaille ja henkilöstölle.

2.4. Opiskelijahuollon yhteistyön järjestäminen

2.4.1. Suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi

Valtakunnalliset määräykset

Opiskelijahuollollinen yhteistyö perheiden kanssa

Opiskelijahuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Opiskelijahuoltosuunnitelmassa kuvataan opiskelijahuollon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiksi. Suunnitelmassa kuvataan

- oppilaan ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskelijahuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa sekä
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskelijahuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille.

(Perusteet 5.4.5)

Kuntakohtaiset täsmennykset

Opettajat ja henkilökunta

Opiskelijahuollon suunnitelma käsitellään kouluissa opettajien kanssa ja heidät perehdytetään suunnitelmaan ja suunnitelmaan tulleisiin muutoksiin aina lukuvuoden alussa. Uudet työntekijät perehdytetään opiskelijahuoltoon heidän tullessaan kouluun tai oppilaitokseen töihin.

Oppilaskunnat

Opiskelijahuollon suunnitelmaa tulee käsitellä yhdessä koulun oppilaskunnan kanssa oppilaiden ikäkaudelle soveltuvalla tavalla.

Vanhempainyhdistykset

Vanhempainyhdistyksiä kuullaan opiskelijahuollon suunnitteluun liittyvistä asioista.

Opetussuunnitelma

Oppilailla ja huoltajilla on mahdollisuus kommentoida opiskelijahuollon suunnitelmaa verkossa. Kommentoinnit otetaan huomioon päivityksessä.

Perheiden tyytyväisyys

Opiskelijahuolto on yhtenä kohtana asiakastyytyväisyyskyselyssä.

2.4.2. Tiedottaminen oppilaille ja huoltajille

Oppilaat

Opiskelijahuoltoä esitellään oppilaille heidän ikänsä ja kehitystasonsa huomioiden. Koulu päättää esittämistavasta.

Lukuvoositiedote

Koulun keskeiset opiskelijahuollolliset asiat kuvataan syksyisin huoltajille jaettavassa tiedotteessa, joka voi olla myös sähköisessä muodossa.

Vanhempainfoorumi

Opiskelijahuoltoä esitellään vuosittain järjestettävissä huoltajailloissa.

Yksilöllinen oppilahuolto

Kun asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan asioiden käsittelyyn, pidetään huoli, että sekä oppilas että huoltaja saavat tietoa opiskelijahuollon periaatteista ja käytänteistä.

2.5. Opiskelijahuollon toteuttaminen ja seuraaminen

Valtakunnalliset määräykset

Valtakunnallinen ohjaus

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön sekä opiskelijahuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteista päätetään osana opetussuunnitelman perusteita. Opetussuunnitelman perusteista säädetään perusopetuslain 14 §:ssä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ohjaa ja kehittää yhteistyössä Opetushallituksen kanssa 7 ja 8 §:ssä tarkoitettuja opiskelijahuolto-palveluja.

(Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 24 §)

Valtakunnallinen seuranta

Opetushallitus ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos seuraavat yhteistyössä opiskelijahuollon toteutumista ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti.

Paikallinen seuranta

Koulutuksen järjestäjän on arvioitava opiskelijahuollon toteutumista ja vaikuttavuutta yhteistyössä

kunnan opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa sekä osallistuttava ulkopuoliseen opiskelijahuoltoa koskevaan arviointiin. Arvioinnin keskeiset tulokset on julkistettava.

Kuntakohtaiset täsmennykset

Vastuu

Oppilaitoksen oppilashuollon suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta vastaa koulutuksen järjestäjä.

Menetelmät

Seurannassa käytetään hyväksi koulun asiakastytyväisyyskyselyä, oppilashuollon laatuarviointia, koulun olojen terveystarkastusta sekä muita oppilaiden hyvinvointiin kohdistuvia selvityksiä, johon kuuluu esimerkiksi kouluterveyskysely.

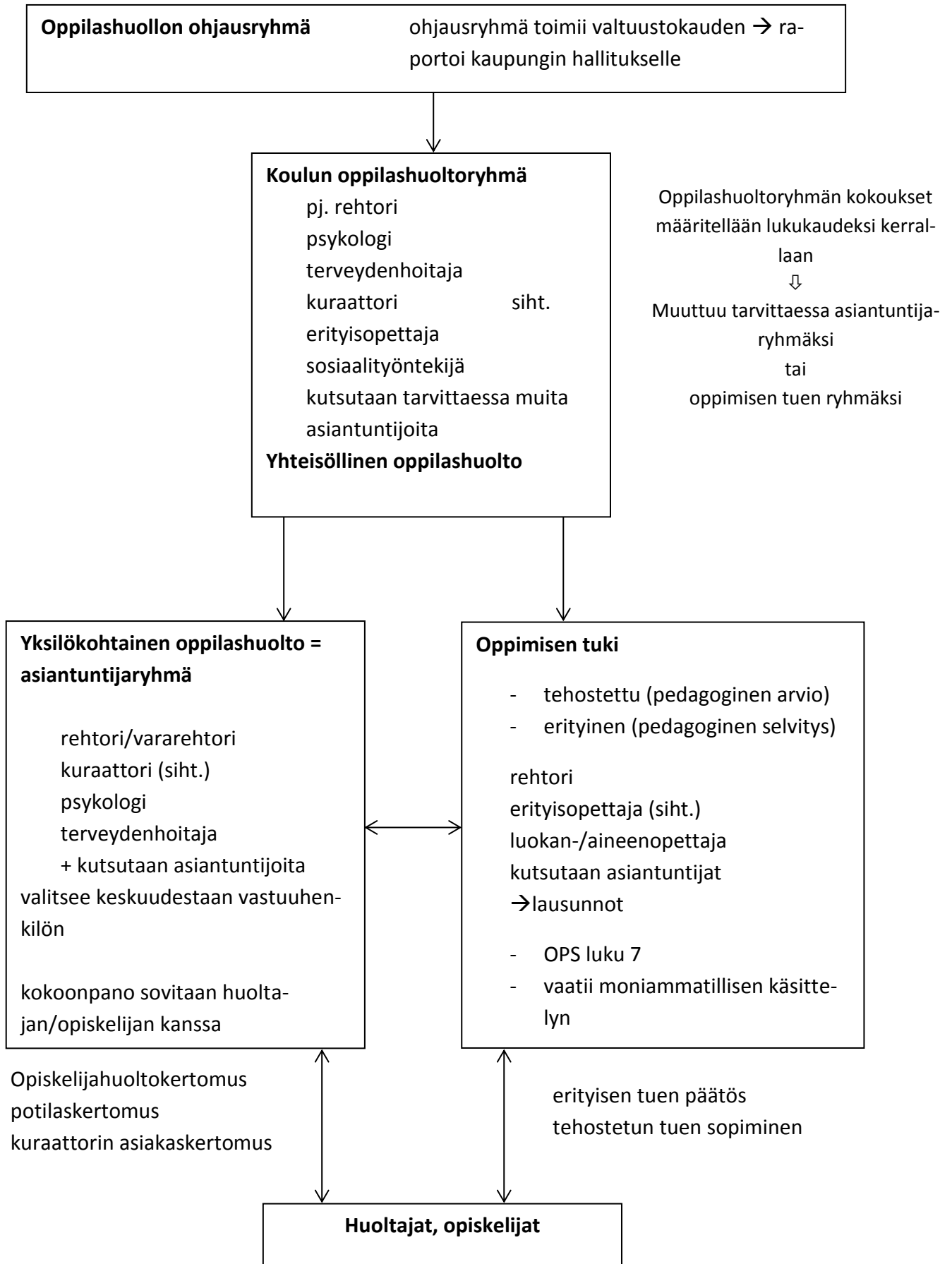
Tulosten käsittely ja hyödyntäminen

Oppilaitoksen oppilashuoltoryhmä päättelee tulosten perusteella vaadittavat toimenpiteet, jotka rehtori kirjaa seuraavan lukuvuosisuunnitelman painopisteiksi.

Tuloksista tiedottaminen

Tulokset kootaan kasvatus- ja opetuslautakunnalle. Rehtori vastaa tiedottamisesta koulunsa henkilöstölle, oppilaille ja huoltajille ja opiskelijahuollon vastuuhenkilö tarvittaville yhteistyötahoille sekä ohjausryhmälle.

LIITTEET
LIITE1

Laadittu / päivitetty 25.8.2014

1. Rekisterin pitäjä	Kokemäen kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta Tulkkilantie 2 32800 Kokemäki Sivistysjohtaja Leena Aalto-Setälä
2. Yhteys- / vastuhenkilöt	Kokemäen esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion rehtorit Huittisten ammatti- ja yrittäjäopiston ja SataEdun oppilashuollon vastuhenkilöt
3. Rekisterin nimi	Opiskeluhooltorekisteri
4. Henkilötietojen käsitte- lyn tarkoitus	Oppilas- ja opiskelijahuoltolain pykälien 20 ja 21 edellyttämä yksilökohtaista opiskeluhooltotyötä koskeva rekisteröinti opiskeluhooltokertomuksien muodossa
5. Rekisterin tietosisältö	Opiskeluhooltokertomukset, jotka sisältävät seuraavat tiedot: 1) Nimi, henkilötunnus, kotikunta, yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot 2) opiskeluhoollollisen asian aihe ja vireillepanija 3) opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet 4) tiedot asian käsittelystä opiskelijahuoltoryhmän kokouksessa, kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, koko-

	<p>uksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot</p> <p>5) toteutetut toimenpiteet</p> <p>6) kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa</p> <p>Asiakirjoihin merkitään lisäksi tietojen luovuttaminen: kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.</p>
6. Säännönmukaiset tietolähteet	Tiedot kerätään yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän palaverissa taupauskohtaisesti.
7. Tietojen säännönmukaiset luovutukset	<p>Tiedot ovat salassa pidettäviä. Vastuuhenkilö luovuttaa tiedot vain nimetyille henkilöille, joille on määritelty käyttö-/lukuoikeus. Tiedot saa antaa myös opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle. Opiskelijan huoltaja voi antaa suostumuksensa tietojen luovuttamiselle.</p> <p>Pyynnöstä tiedot voidaan luovuttaa tiedon luovuttamiseen oikeuttavan lain säädöksellä.</p>
8. Tietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle	Opiskelijan huoltajan suostumuksella
9. Rekisterin suojauksen perusteet	Opiskeluhuoltokertomukset kirjataan manuaalisesti valmiiseen lomakkeeseen ja säilytetään sivullisilta suojattuna lukollisessa ja turvallisesa tilassa.

Opiskelijahuoltokertomus

Yksilökohtaisen opiskelijahuoltoryhmän kokouksen aika ja paikka:

--

Oppilaan henkilötiedot:

Oppilaan nimi:	Henkilötunnus:
Kotikunta:	Osoite:
Huoltaja:	Huoltajan puh.:

Opiskelijahuoltoryhmän aihe ja vireille panija:

--

Läsnä opiskelijan/huoltajan suostumuksella (nimi, asema):

Huoltajan/opiskelijan suostumus:

Huoltajan/opiskelijan allekirjoitus ja nimen selvennys

Aikaisemmin toteutetut toimenpiteet (tutkimukset, yhteistyötahot, tukitoimet):

Kuvaus vireillä olevasta asiasta:

Kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelmat ja niistä vastaavat tahot:

Kirjausten tekijä (allekirjoitus, nimen selvennys, ammatti- tai virka-asema):